

FADJAR

SOERAT KABAR BOEAT SEGALA BANGSA.

Terbit di Cheribon saban hari, ketjoewali hari Minggoe dan hari Raja dengan bahasa Melajoe dan Blanda.

Hoofdredacteur: J. C. WEYDEMULLER
 Redacteur Detective: W. PROJECTOR
 TELEFOON: KANTOOR 193 ROEMAH 210

ABONNEMENT:
 Dalem kota Cheribon 3 boelan . . . f 5.—
 Hindia-Nederland 3 boelan . . . " 6.—
 Loear Hindia-Nederland 3 boelan . . . " 7.50
 PEMBAJARAN DI MINTA LEBI DOELOE.

ADVERTENTIE:
 Dari 1-25 perkataan, 1 kali moeat . . . f 2.50
 Tiap-tiap 5 perkataan atawa koerang tama . . . 0.40
 LEBI DJAOE MINTA TARIEF ADVERTENTIE
 PEMBAJARAN DI MINTA LEBI DOELOE.

ADMINISTRATIE EN UITGAVE:
 HANDELSDRUKKERIJ
 "DE FADJAR"
 CHERIBON - PEKALANGAN
 TELEFOON No. 193.

Agent di Nederland: Publiciteitskantoor „DE GLOBE“ Amstel-dam

Ini Hari „FADJAR“ diterbitken satoe lembar satengah

ISINJA LEMBAR PERTAMA:
 PEMANDENGAN TENTANG PACIFIC
 CONFERENCE.
 KABAR HINDIA.
 KABAR KOTA.
 KABAR KAWAT.
 ADVERTENTIE.

LEMBAR KADOEWA:
 HOLLANDSCHE TEKST:
 UIT HET OOGLAND XI.
 STADSNIEUWS.
 NEDERLANESCH INDIE.
 BUITENLAND.
 ALLERLIE.
 TELEGRAMMEN.
 ADVERTENTIE.

perste Raad sebagi inleiding (pendoe-loean) pembitjara'an dari soeal soeal jang aken dibitjara'ken dalam internationale Conference economie di Genua jang aken dateng. Maksoednya, bebat menetepken bagimana keradjaa-an Geallieerde'ken dalam internationale Conference di Genua misti bersikap, berhadepan Duitschland dan Rusland. Banjak orang jang tida setoedoe sama Poincare mendakwa bahwa itoe tindakan ada boeat bikin gagalna Conference di Genua.

Kalo kita tida kliroe, doeloe kita soedah pernah toelis bahwa Stand-punja Engeland ada bilang bahwa siapa sadja jang berboea menghalang lang Conferentie di Genua dan siapa sadja jang maoe bikin djiatoh Duitschland dalam kebinasän lebih djaoeh, bakal di pandeng moesoeh oleh Engeland maskipon berboentoet apa sadja, dan oeroesan diplomaat noedoe biss pitjah.

Frankrijk tida endahken itoe stand-punt, maskipon Duitschland soedah menjataken kakoeatanja boeat menjoekepi perdjandjian perdjadjan dan soepaia dapet kapertajaan. Duitschland soedah menjoekepi ke-sang goepan bajar octang tiap 10 pari sekali 30.000.000 mark mas Duitschland soedah menjoekepi ma-oenja Geallieeren hukin pindjempan negeri 5.000.000.000, mark mas boeat bri karoegian membikin betoel karoegian karoesakan prang. En toch Frankrijk blom seneng ati.

Sementara itoe ofte Frankrijk ada soeateoe djalan jang bagoes boeat minta conferentie di Genua di oendoe'rken tempatnya. Lloyd George tida bilang item dan poelti perkara ini dan selidikin betoel adanja di Europa.

Djoega di Afrika seblah kidoe timboel pemogokan oemoem jang sanget mengoati.

Tambang tambang semoea di toe-toep kaum pemogok tjegah kedatangan orang jang maoe me-noeloeng pakerdjaan. Kabar lebih djaoeh jang menerangken itoe pemogokan tida ada, tapi di doega sadja hal jang menindes kita, tentoe gampanglah moesoe kita kalah dan kekoatan kita soesah dipoetoesken.

Hal hoegin koerang banjak, hal sangseng koerang banjak anggota jang mengerang koerang banjak, jaitoe hal-hai jang di bikin keberatan, adalah sebab sebab jang ketjil dan orang tentoena soedah sedia boeat atoeran begitoe roepa hingga, itoe sebab sebab tiada nanti dimadjoeken.

Toean Tan Ping Tjat lantas marah. Dengerkenlah saia poenja pembitjara'an, kata spreker. Saia sebetoe'nja merasa 'neki sama alesan-alesan itoe, seperti hoegin minta jang banjak. Baik boleh hoegin dibanjaken, tapi orang kaloear bajar hoegin djoega banjak dan tiada seperti sekarang, tiada sedikit banjaknya orang jang main gila sama pembajaran hoegin.

Doeoe soedara The Kian Sing, kata spreker lebi djaoe, ada moefakat jang Sing Kie diilangken dan digabongken dan pake nama Hwa Kiauw Tjong Hwee, kerna mi perhimpunan jang blakangan, ada mempoenjin rechts-persoon dan soedah banjak eigendomna, antara lain-lain ini gedong.

Toean Sie Yee Tie dari Gie Kie moefakat sama itoe pergaboeangan dan ia sanggoe bikin peroedingan dalam perhimpunan.

Toean Kho Khing Liang bilang, bahoea dari bantahan itoe tiada baik bagi orang loear, kerna lantas mengendoek jang di antara bangsa Tionghoa satoe sama lain tiada accord. Kita betoelna tiada oesbanjak omong, tapi bekerdjalah itoe jang baik dan kaloear kita tinggal omong kosong sadja tiada bekerdja ka itoe djoeroesan nistaja semoea tiada aken kesamean. Satoe tanda jang marika tiada accord, spreker kasi oendjoek fatsal tiada datengna besutu-sleden dari beberapa perhimpunan.

Toean Lauw Yok Ping anggep sebabna tiada bisa dilakoeken, jalih kerna kebanjakan bestuursleden merasa sajung boeang pangkatna. Boleh djadi in pandeng ada sebagai pangkat ambtenar.

Atas pertanjakanja toean Soo Soen Tiong dari perhimpunan Hwaij Tik, toean Tan Ping Tjat bales, ada aneh sekali jang perhimpunan ini belon mengerti apa maksoednya pergaboeangan ini, sedeng secretaris dari ini perhimpunan ada ambil bagian dalam comite. (applaus).

Setelah masih ada beberapa orang jang bitjara njataken moefakatnya dan toean Liem Thay Tjwan telah mem-bikin pemandangan dari semoea jang dirempoek, lantas diangkat boeat dja di comite baroe boeat oeroes soal pergaboeangan ini, dengan voorzitter

EUROPA.

Kita djadi tersenjoem membatja kabaran kabaran tentang politiekna Amerika sarekat boeat dapet nama baik dan boeat djadi keradjaaan jang paling ternama dalem ini doena,

Doeoe kita soedah kabaran lantaran glagatna pembitjara'an dalem confere-ten tida akan berhatsil dan Frankrijk, ada terlaloe mentang mentang perkara oeroesan angkatan laoet, Amerika Sarekat mendjadi begitoe marah sehingga ia lantas bentji pada Frankrij dan ia moelai saperti satoe rentenier, menagih oetangna. Frankrijk pada Amerika, boeat onkost prang di Europa. Sekarang Conferentie di Washington soedah abis dan wektoe President Harding berpidatoe boeat menoetop Conferentie jang pengabisan, ia ada bilang seroepa satoe sindiran „djikaloe betoel im doena ada kelaperan, baiklah dateng di Washington boeat toeroet bersantap pada persantapan Conferentie ini jang di bilang-ken.“

Ini perkataan artinja sasoateoe negeri tida bisa bikin beres ia poenja

INTERNATIONALE ECONOMIE CONFERENCE.

Keniatan bikin Conferentie dari berbagi negeri boeat oeroesan economie jang aken di bikin di Genua, roepa roepanja bakal woeroeng, sebab Frankrijk tida seneng ati Duitschland toeroet sedeng Groot Brittanie mene-tepken Duitschland dan Rusland haroes toeroet kerna doea negeri ini jang haroes di toeloeng dari kesang saraan dan boeat tjegah kebinasannja ini doea negeri, kebinasaaan jang mana ada di pandeng sebagi karoegian antero doena dalem oeroesan karoegian. Kita soedah sring kabarken bahwa perkara ini menjadi satoe pertengangan antara Frankrijk dan Engeland maskipon doea pihak sama taoe bahwa boeat kepentingan di Europa perloe sekali persobatan antara doea negeri ini tinggal kekal. Djoega segala daja oepaja soedah di bikin boeat ilangken perseteruan antara marika tetapi blom berhatsil.

Minister president Poincare ganti-na Briand, di Frankrijk, seorang jang berarti besi dan moesoeh jang paling besar dari Duitschland, telah oendang sekalian keradjaaan jang ada poenja wakil dalam Opperste Raad dari Geallieerde, boeat dateng dengan langkép memboeka persidangan Op-

tram electris, gas water leiding semoea stop. Dalem tempo doea ari karoegian Regeering di taksir 190 millioen mark mas. Demonstraties soedah di bikin di Berlin. Politie riboet mendjaga keamanan. Djalal tram ke djoeroesan Bres'an, Frankfort dan lain-ain kata di toetoep. Di Beirens dan Wurtenburg blon ada pe-mogokan. Kemoeidian pembitjara'an dengan federatie dari vakvereeningen moefakat boeat brentiken pemogokan dan pemerentah soeka hi bebrapa kelonggaran.

Selainna dari itoe Dr. Ratenan di angkat djadi minister van Butenlandsche zaken jang bikin orang orang

toean Tan Ping Tjiat, vice-voorzitter jang Kho Lie Siap, Kho Sing Hwat dan Liem Bian Tjing sebagai orang mengamat-amati pekerjaannya comite sedeng dari tiap tiap perhimpoenan ada diambil satoe lid bestuur goena lid dari itoe comite.

Toean Tan Ping Tjiat tadijna maoe tiada soeka trima itoe angkatan, tapi kamoedian berbalik haloean, dengan minta soepaja leden bantoe padanja, kaloe zonter dibantoe dengan soeng goe soenggoe la-tiaa branti tanggoeng bisa bersingki ini oeroosan. (applaus)

Vergadering lantas ganti bitjaraken punt ke lima jaitoe membikin propagaanda tentang perhimpoenan Kioe Kok Siok Lauw Tjipt Kiem Hwee, jaitoe perhimpoenan jang baroe digerakken boeat bantoe oeang pada Tiongkok goena teboes djalanan kreta apdi Shantung dari tangannja Japan.

Pada dewasa ini, kata toean Liem Thai Tjwan, nasibna Tiongkok ada soeker, teroetama oeroesan oeang, lantaran apa kewadijiban orang Tionghoa, itoepoen kaloe dirinjaa mengakoe ada itoe bangsa moesti toendjang kesoekeren negrinja itoe Teroetama itoe peneboesn haroes dibantoe, kerna nabi Kong Hoe Tjoe ada dilahirken dan dikoeroer di Shantung itoe hingga ini tana soetji djangan sampe diindrek oleh lain bangsa. Poen kita moesti bales perboetan penghina'an dari setan djeberai Japan. (Madjoeken djoega barang peroesahanji Corr).

Toean Oei Ping Sing tjeritaken riwayatnya djalanan kreta api di Shan-tung, moelai dipegang oleh Duitsland-jaitoe jang disebabken pembuoehan pada satoe oelama bangsa Duits dan sampe pada taon 1914 koetika itoe djalanan kreta api dan daerah Shantung dirampas oleh Japan. Tentang 21 perminta'an dari Japan poen spreker toetoerken satoe per satoe. Di sini tiada kita ambil verslagnya, kerna pembatja soedah sampe taoe.

(Aken di samboeng)

KABAR PERKOEMPOELAN.

Atas namanya Bestuur Tioug Hwa-Hak Houw di Tjutjalengka, kita mengatoerken trima kasih pada toean-toean jang soeda membri derma-wang poenguetan. "TJOET DJIB HWEE" bagian boelan Januari 1922, jaitoe dari toean toean pendoedoek Tjutjalengka.

Toean Lie Tjeng Sie	F 44.—
" Thio A Siam	" 39.20
" Lie Khoa	" 34.90
Firma Hok Thaj	" 29.40
" Kong Tek Loeng	" 8.40
" Lauw Hin Hoa	" 6 —
" Tong Ho Kongsie	" 4.80
Toean Oej Koen Hap	" 2.50
" Lo Ban Hok	" 2.40
Firma Lioe Jan Thaj	" 1.80
Toean Kwa Djin Tjaij	" 1.00
" Lie Tjeng Liam	" 1.00
" Lie Tjeng Soej	" 1.00
" Sin Tjoen Hin	" 1.00
" Jo Tjeng Poek	" 1.00
" Ko Keng Boen	" 1.00
" Jo Hwe Lauw	" 1.00
" Oej Sioe Tek	" 1.00
Hoedjin Jo Hin Nio	" 1.00
Siatja Lim Ho Nio	" 1.00
Djoemblah	F 183.40
Dengen hormat,	

LIEM GIOK LAIJ.

BELASTING.

Menoeroet kabar Reuter dari London, Federation of British Industries ia soeda kirim tegoran sanget pada kanselier dari schatkist kasi inget asilinjaa kemaekan belasting teroes me Neroes seperti sekarang ini mendjadi soeatoe pokok merintang kemajuan anjaa keradjinan serta djadi mengorangken produtie dari itoe negri. Dalem itoe tegoran djoega dikasi inget kaloe dibriken banjak reductie goena itoe belasting soeda tentoe perniagaan aken idoep kombali dengan tjetepnya dan dari sitoe bisa didapat belasting lebi banjak dari pada jang dipoenguet dengen tjarla laen djalanan.

Satoe artikel dalam The Financier, toean W. E. Murphy dari firma J. H. Wattie & Co. jang ada mengoeroes beberapa rubber-maatschappij di Java ada di bikin pemandengan fatsal be lasting jang mengenakan berbagi bagi cultuur-onderneming di Java.

Belasting belasting itoe jang belon lama di tetepken terbagi 3 matjem. 1. Belasting biasa ada 6 pCt. dari kaoentoengen.

2. Belasting kaoentoengen extra menoeroet itoengen dibawah ini.

3. Belasting atas dividend ad 10 pCt. atas dividend jang meliwatin 8 pCt. dari kapitaal.

Itoe belasting biasa ad 6 pCt. boleh dipotong dari kaoentoengen seblonja diakene itoe belasting kaoentoengen extra.

Itoengan dari belasting kaoentoengen extra ada diaoter begini.

a. 6 pCt dari djoembala djoembala

jang mana kaoentoengen ada melebi-keun 10 pct. dari kapitaal.

b. 8 pCt dari djoembala dari kaoentoengen 25 pCt lebi dari kapitaal.

c. 10 pCt dari djoembala dengan 50 pCt kaoentoengen lebi dari kapitaal.

d. 12 pCt dari djoembala dengan apa kaoentoengen 100 pCt lebi dari kapitaal.

Penoelis kasi tjonto bekerdjanja itoc belasting baroe, begini:

Kaloe dengan kapitaal f 100.000 ada didapat kaoentoengen f 40.000 (40 pCt), lantas moesti m-bajar belasting f 7264 atawa 18.16 pCt. dari kaoentoengen.

Kaloe kaoentoengen f 70.000 dasoete kapitaal f 500.000 (140 pCt) moesti bajar belasting f 23.688 atawa 47.86 pCt. (kata N.S.C.)

BERAS JANG KA II JAITOE SINGKONG.

Ditanah Java boekan sadja ada penoeoh, dengan taneman padi, jang di akoei kasihna mendji soemerke ma'moeran; tapi taneman Oebi Singkong di Djawa koelon tiada koe-rang djoembahnja. Boewat mengendoek boekte boektienna, poendoedoek jang tiada mengambil bagian peroe-saan tani menanem Oebi Singkong, seperti: di Bitar, Kediri, Solo, Klaten, Djokja, Trenggalek, Karang Anjar; (blom taoe apakah dengan tiada mem-pojal tempat pekarang, apakah tida disebabkan taneman teboe terlaloek banjak?) Tapi boekti Oebi Singkong, ada menoeloeng besar pada pendoe doek Trenggalek, Karang anjar; rasanja tiada kliro pada boelan Octo-ber November december 1918 Departement Landbauw, telah mengirim koerang lebih 20.000 pikoe Gaplek ka tempat bthaja kelaperan jang blakangan, jaitoe Gaplek jang didapat dari Tasik-malaja Malangbong dan Tjawi. Peroeahan menanem Oebi Singkong, boeat di Residentie Bantam, Batavia dan Perianger Bandoeng, pen-doedoeknya ada gemar dan sebagian besar orang tani menanem Singkong. Boewat di Perianger tiada sadja orang tani jang miskin memperhatikan taneman itoe, tapi boemipoetra jang ber deradat salerhana, moelai orang Tionghoa sampe mengambil bagian dalam perniagaan oebi Singkong. Artinja tjampoer membantoe (menjo-kong) orang orang tani ketjil, boektienna Malangbong dil bawahan Perianger er kedapatan beberapa Penggilingan (bikin sagoe dari Oebi Singkong).

Boewat mengendoek lagi, kebaikan dan kakoeatannya Oebi, jang bolo dibilang tiada bedanja dengan Beras, boektinja dengan adanja kekaloean oeroesan Beras di Betawi pada taen 1920. Departement Landbauw telah bertindak lebih djoaoeh, jaitoe dengan perkenan Regeering telah diangkat beberapa Mantri Landbauw (loear biasa) di afdeeling Meester Cornelis Batavia, Mantri mana diwadibjk menelcioe memerintah menanem oebi Singkong, dan mangamat ngamati tanem taneman itoe.

Berbareng dengan itoe Hoofd van Gewestelijke Bestuur, telah perkenan kan kepada Afdeelingbank Batavia, dan Meester Cornelis; oentoek menge loearken oewang pindjeman sepecial boeat orang tani jang hendak menanem Oebie Singkong. Pada itoe wak toe boekan sedikit pendoedoek district Meester Cornelis, Kebajoeran dll, jang telah bikin pindjeman oewang pada Afdeelingbank boewat kapitaal per-oesaha'an menanem Singkong. Dengan begitos keada'annja, kita tiada oesah heran, tentoe sadja tegal tegalan dan Kebon kebonan penoeoh dengan tane man Oebi Singkong menjadi boekan sedikit hasil pendapatan Oebi Singkong dalam Afdeeling Meester Cornelis Batavia. Begitolah moesim kekaloean Beras di Batavia, meskipun datengnya moesim panen (mengetan padi), sigrah mengeloewarkan tenaganja, jang menjerang kelaparan itoe oepama dilanggar dengan bahaja ha mudi padi jang keras sekali poen, (mendjadi pada gaboek), en toch soedara Dewi Serie, jaitoe Batara Singkong dapat menoeloeng, jang tiada mengawa'irkan pendoedoek Negri men matjem matjem koeweh.

Soenggoe poen orang telah mengatahoeij, bahasa Oebi Singkong, boekan menoeloeng sadja akan penganti dari Beras, tapi Singkong bisa di bikin Sagoen dan Sagoenja nistaja menjadi perniagaan besar serta bisa di bawa ka laen Negri. Boektinja orang desa afdeeling Bogor telah bisa bikin "Wajang pernaeman anak akak dari pada Oebi Singkong" pendek Oebi Singkong Sagoenja orang bisa bikin matjem matjem koeweh.

Tapi kita heran pendoedoek afdeeling Meester Cornelis seperti o/d Pasar Minggoe, Pasar Rebo, dan afdeeling Bogor o/d Tjimanggis, Depok, Paroeng, dan distriet Tjiharoessah, teroetama perniagaan besar pada jang meliwatin 8 pCt. dari kapitaal.

Itoe belasting biasa ad 6 pCt. boleh dipotong dari kaoentoengen seblonja diakene itoe belasting kaoentoengen extra.

Itoengan dari belasting kaoentoengen extra ada diaoter begini.

a. 6 pCt dari djoembala djoembala

terseboet itoe, ada ma'moer djoega dengan ada Ajer, (banjak mengutir Ajer Soengai ketjil ketjil), jang bisa diboeat mendirikan Penggilingan Sa-goe Oebi Singkong. Tapi blom ada kao-oem saderhana, ada poela orang kaja, jang ingin berniaga dengan mendiri kan Penggilingan, jang ongkos dan kapitaalna tiada sabrapa besar! Boe-

at boel Januari/Februari orang maoe djoel dengan harga f 8.50, tapi pem-blinja tida ada. Boeat pendjoeal dari beberapa partij ketjil, kliatan soeda didjoel banjak djoega. Bras Saigon No. 2 kwaliteit Java, jang tandinga orang soeda djoel dengan harga f 8.50, di atas wagon, sekarang orang maoe djoel dengan harga f 9.60.

Bras Sioka orang maoe djoel dengan harga f 7.75 tida lakoe didjoel.

Itres kombali orang maoe djoel bras poenjanja Pamarentah. Tapi sampe sebegito djoaoeh jang katahoean, ini hari poen soedagar soedagar Tiong-hoa blon bisa kasi tawaran tetep. Boleh djadi ada beberapa soedagar jang tjoba kasi tawaran, tapi tawaran nya itoe kliatan ada rendah sekali. Laen laen matjem bras, sperti beras Pecto dan laen-laen, sekarakar adi jem betoel-betoel Boeat menoeroet harga, sebagaimana jang pererentha djoel, inilah soeda tentoe tida bisa kedadilan, kerna roegi. Tapi sebaliknya djika orang maoe djoel dengan harga menoeroet harga noteering, inipoen tida bisa djadi, kerna harganya djadi ada terlaloek tinggi.

Goela keadaanlah blon beroba. Koffie robusta Palembang poen pa-sarnja ada sepi sekali: Boeat levering sedia, trima di dalam karoeng dan trima sendiri, soeda didjoel dengan harga f 22,12½. Boeat levering Februari sendiri atawa levering Febuari/Maart pembli masih bisa bli dengan harga f 22,25, tapi pendjoealnya tida ada.

Koffie robusta Palembang boeat levering Februari sendiri, kombali soeda didjoel dengan harga f 22,50. Sedeng begitoe laen-laen levering tawaran pembli ada sedikit rendah.

LIE.

PASAR KOELIT.

(Dari 6/II Febr.)

Koelit kerbo. Koelit kerbo jang basa perkati 17 sampe 18 cent.

1. Koelit sampi. Boeat ini koelit jang basa dibajar 22 sampe 28 cent per kat.

Koelit kerbo kering. Ini matjem koelit jang kering nummer I per pi-koel dibajar f 55 — sampi f 75.50, nummer II f 35 — sampi f 40.—

Koelit sampi kering. Per pikoe jang nummer I didjoel boeat f 80,— atawa f 90,— jang nummer II f 60,— sampe f 75.—

Koelit domba. per stuk jang nummer satoe lakoe boet 50 cent, sampe 55 cent jang nummer II f 0.25

Koelit kambing tjampoeran. Dari 50 sampe 100 c. M. pandjangna per stuk jang nummer I f 2.10 sampe f 2.15, jang nummer II f 1.20 sampe f 1.20.

OFFICIELE TREKKINGLIJST DARI TIONG HWA HWEE KOAN SEMARANG.

Jang dibikin pada 25 Jan, 1922. (Samboengan kemaren).

PRIJS DARI f 10.—

12	30	123	391	461
833	871	1241	1461	1573
1763	2799	2812	3041	3626
3655	3870	3959	4335	4474
4563	4761	4850	5074	5088
6671	7652	8717	8815	9346
9486	9830	9837	9975	10008
10166	10331	10527	10722	11425
11448	11557	11703	11718	11741
12403	12424	12601	12779	12827
12885	12929	13008	13021	13060
13092	13321	13430	13434	13598
13641	13768	13904	13938	14788
14838	14854	15134	15188	15609
16028	16436	16859	16927	16963
16991	17187	17230	17440	17480
18001	18002	18077	18255	18404
18405	18842	19118	19692	20294
20678	20919	21506	21668	22093
22229	22573	22888	23012	23032
23463	23512	18913	24199	24232
24818	25521	25668	25736	55965
26161	26367	26758	26806	26817
26969	27138	27634	27787	27995
28057	28081	28142	28776	29178
22346				

(Aken di samboeng)

FRANKRIJK.

Parijs zonder tangular. Kabinet Inggris blon djawab atas memorandum-nja Poincare.

Ministerie boeat oeroesan loear negri, sekarang lagi sedeng membikin persediaan-persediaan boeat voor-conferentie dari achli-achli Inggris, Fransch dan Italie, jang nanti mireksa soeal apa jang nanti dimajoekeun dalam conierentie di Genna.

Dalem kalangan Fransch orang ingin bikin itoe voor-conferentie di Parijs tapi orang anggep baek, bila dalem itoe voor-conferentie diendang djoega Negri Sariket dan Negri Sariket ketjil.

Ministerie Fransch boeat oeroesan loear negri, ambil poetoesan tatkala mengammati soeal conferentie Genus boeat berdiriken doea madjelis, jang satoe terdiri dari ambtenaar-ambtenaar diplomati dan satoe poela wakil dari peroesahan dagang atawa oewang, dan lagi wakil-wakil Fransch dari Voelbond dan orang-orang pilihan boeat oeroesan oewang dan economie.

Advertentiën.

Pembrian tahoe.

Oleh Angkat doeloe bernama Angkat pekerdja'an tuingeëmployeerde dari Suikerfabriek Gempol, district Palimanan, afdeeling dan residensi Cheribon, pada tanggal 23 Januari 1922 soedah beri keterangan didalem tangan saja, jang ia dengan kesoeka'an sendiri moehoen ta'aloek dibawah burgerlijk- dan handelsrecht jang soedah ditetapken boeat bangsa Blanda, dengan membri taoe lagi bahwa diloejar djoega dari itoe ia moehoen memakei nama toeroenan (geslachtsnaam) jaitoe Angkat, sedang nama ketjil Anton.

Kepala Negri,
100 MULDER

Maoe di sewahkan,

Satoe roemah terdoedoek di Pakiringan. Katrangan boleh dapat pada toean

Oemar B. Saleh B. Anoes.
102

N.V. Alg. Makelaars-, Agentuur-
Commissie- en Vendukantoor.

Cheribon Tel. No. 422 Tjangkol

ADA SEDIA:

Tempat tidoer baroe boeat satoe dan doea orang, sama sekali compleet dengan pakei klamboe bagoes: tanggoeng kapoknya bagoes.

MACHIN TOELIS BAROE MERK:

Royal, Smith Bros, Remington
en Underwood.

Satoe tweede handsch The Roneo
Gouvernement Duplicator.

MENENTOKEEN HARI LELANG:

20 Februari 1922.

Di roemahnja toean Dellemijn, bekerdja di fabriek goela Sindanglaoet, lantaran brangkat ka Europa.

23 Februari 1922.

Di roemahnja toean Soe Koen Giok Poelasaren.

Maoe di djoear

Satoe Auto Overland model 75.
4 Cylinder.

" Buick 4 "

Maoe di kasih sewa roemah-roemah, katrangan boleh dapat pada kantoor Lelang di Tjangkol.

Tjatetan barang-barang satoe voor satoe dari ini lelang terseboet boleh batja di stroobiljet jang di siarken.

WOND BALSEM.

Wondbalsem, itoelah ada soeatoe obat jang tida bisa dilawanken lagi oleh lain obat boeat penjakit loeka kebakaran dan kepotongan, sakit loeka, loeka di koelit kepala, sakit klier, dan lain-lain penjakit jang timboel diatas koelit badan.

Terdjoel di:

Roemah Obat - Toko „LAWI”

PESOEKETAN 7 — CHERIBON,
TELEFOON No. 182.

Telegram adres: „LAWI”.

71

Photographer-KENG HENG

KARANGGETAS CHERIBON
Roemah No. 113 - Telf. No. 108

Sedia kajoe Lijs pigoera roepa-roepa dan sanggoep bikin potret matjem-matjem dengan rapi dan soeka djoega tjoetjiken katja potret.

Harga Bersaingan
Bole panggil di roemah dan tambah sedikit Ongkos.

N. B. Djoega bisa bikin potret waktoe malem.

26

KIE LIE WOO - KONGSIE

REPARATIE ATELIER
MACHINE-FARIEK
Pekalangan Cheribon - Tel. No. 249.

Directeur
Nio Tek Man & Ouw Te Tjan

Metaal, koper-en ijzergieterij, draaien, smederij, bankwerkerij, ketelmaakerij en autogeen laschinrichting. Vluggie bediening verzekerd.

Bengkel boewat bikin betoel segala pekerdjaan seperti machine-machine, ketel-ketel dan laen-lanen pekakas. Meleboer dan tjital koeningan, tembagga, besi-antjoeran dan alluminium. Samboeng autogeen roepa-roepa meatal. Pekerdjaan tjepeet dan rapi. Memoedijken dan menoenggoe pesenan dengan hormat.

21

70

FORGET ME NOT?

boeat orang lelaki sadja soepaja tida di loepa pada orang perempoewan.

Kita tida omong kosong, boleh tanjak pada orang jang soeda taoe pake sebeloemna pesen. Harga 1 botol dalem doos kajoe f 5.—, bisa tjoekoep terpake sampe 25 kali beloem onkostnya kirim.

ROEMAH OBAT MOERAH
The Java Medicine Coy.
GAMBIRAN - SAMARANG.

30

Seneng!

Girang!

Boengah!

Itoe semoea Toean-toean bisa dapetken, manakala Toean-toean menjewa MOBIEL pada

Autoverhuurderij „TRIO“

di Pekaroengan 33, kerna semoea auto ada baroe.

Pembajaran?

Ditanggoeng Toean tida djadi menjesel, sebab: menempak AUTO-BAROE toch Toean tida merogoh kantong kloarken oewang membajar lebih mahal dari pada laen-laen persewahan auto jang soedah 1/2 BOBROK.

Tjobalah telefoon pada nummer 505

Dengen segata hormat,
TAN CHONG LENG.

13

SEKOLA SORE

DIDALEM

BAHASA INGRIS

Terpimpin oleh

J. A. JOSEPH LIMERICKE

(Fellow of The Royal Society of Arts, enz.)
Diplomated Goeroe dari London, enz.

PAROEDJAKAN No. 6, CHERIBON.

77

Rialto Bioscope

Cheribon - Telefoon No. 71

Ini Malem. Ini Malem.

A W A S

Dari perminta'annja orang banjak kita kasi toen-djek lagi

Ini gambar special terbagi dalem 8 bagian

Ja-itoe:

Kebraniannja MANOESIA

8 bagian besar.

8 bagian besar.

WILLIAM FARNUM

Terkenal dalem gambar MATA GELAP;

Gagah dan Brani jang megang lelakon.

Siapa belom liat ini gambar boleh saksiken ini malem di RIALTO.

5

Awas!

Awas!

INI DIA

jang soedah lama di toenggoe oleh publiek kota Cheribon.

Apa itoe?

Sidjantoeng hatin ja publiek kota Cheribon

BUICK FOUR (Ampat Cylinder)

pakei roda kawat, jang paling manis. Kekoetannja boleh di pakei beberapa taoen lamanja, soedah kesohor di koeliling tempat dan djoega soedah di kenal baik oleh

Publiek kota Cheribon.

Sobat-sobat dan Toean-toean jang maoe poenjakan Sidjantoeng hati itoe, lekas dateung berdamei, • djangan sampei Keabisan.

Memoedijken dengan hormat,

AUTOHANDEL A. MEIJER

CHERIBON, TJANGKRING - TEL. 157

97

TOKO PAKAIAN

,, Said Datoek Pedoeko Sri Boengsoe & Co.“
Siloengkang.

Banjak mengeloerken saroeng tenoeman Siloengkang jang toelen dan barang-barang kain jang sengadjad di datangkan dari Europa, jang bagoes boeat djadi pakaian Toean-toean dan Njonja-njonja

BOEAT PAKAIAN PEREMPOEAN:

Saroeng Intjik sitti kembang soetra lenen	a f 12.—	f 15.—
Saroeng model Ambon kembang bintang-bintang	f 13.—	f 17.50
Saroeng kepala poetjoek benang mas	a f 12.—	f 15.—
Saroeng penganten benang mas	a f 10.—	f 12.50 f 20.—
Tjita Parijs bagoes-bagoes per kebaja	a f 2.50	f 3.50
Tjite bordel matjam-matjam per kebaja	f 3.—	f 3.50
Tjita batis matjam-matjam per kebaja	f 2.—	f 2.50
Tjita serkana " per kebaja	f 1.75	f 2.75
Tjita katjis tebel per kebaja	f 2.25	f 3.—

BOEAT PAKAIAN LELAKI:

Saroeng model Soerabaja	a f 10.—	f 12.50	f 15.—
Saroeng tjorak Samarinda	a f 8.—	f 10.—	f 12.50
Saroeng tjorak Palembang	a f 7.50	f 10.—	f 12.50
Keper poetih boeat djas	a per el	f 0.75	f 1.25
Keper koening boeat djas	a per el	f 0.90	f 1.50

Terico ada matjam-matjam a per 3 el f 2.25 f 2.75 f 3.25 f 4.—

Barang siapa toean-toean kirim f 25.— lebih doeoe, ongkost ongkost di kasi vrij. Menoenggoe pesenan dengan hormat adres jang terseboet di atas.

94

AWAS!!

AWAS!!

Perhatikenlah! Semoeanja Prijs-prijs di Tanggoeng Bajar Penoeh, kendati tida terdjoel abis; djoega di Bajar dengan penoeh, tida di potong apa?

LOTERIJ-LOTERIJ De Eglantier-Semarang dan

N. V. Genoveva-Semarang
Prijs No. 1 masing² besarnja f 100.000

Tarikna soedah di tentoeken

De Eglantier tt. 15 Maart 1922

N. V. Genoveva " "

Djangan sampai keabisan kerna lotennja tjoema 50.000 lembar sadja lantas abis.

HARGA NJA

1/4 lot (antero) f 10.10. dan 1/4 lot (saperampat) f 2.60.
Franco aangeteekend tamba . . . . . f 0.35
Rembours tamba 0.75

BOLEH DAPET BELI PADA

Gouw Eng Kioe	Cheribon.	A. Joseph	Pekalongan.
Liem Hong Teng	"	P. D. Tio	"
Drukkerij Sindoro	"	T. D. Tio Drukkerij Sindoro	"
Restaurant Jam Tim Kie	"	Tan Peng Lee	Soerabaia.
Khous Loen Goan	"	Kwee Yauw, Tjong	"
Liem Brothers	Tegal.	Liem Tjoe Bo	"
Toko Merah	"	Sie Tjeng Bouw & Co.	Weltevreden.
Tan Tjeng Hoeij	"	Toko A. de Wolff	"
Liem Kik Hong	Semarang.	Tan Hoe Lo & Co.	Batavia.

Djoega boleh dapat belie pada Administratie „Fadjar”

TOKO SIN TJIONG TJAN

KARANGGETAS — Telf: No. 178. — CHERIBON

Ada sedia segala roepa besi dan Sigaret-sigaret en segala barang² seperti tempat tidoer besi en Minjak Tjet dan lain-lain.

Harap Toewan-toewan, Sianseng-sianseng dan sobat-sobat soeka dateng sama saja poenja Toko, harga bersaingan.

Memoedijken dengen hormat,

Tjia Tjay Tin.

83

KABAR SENANG!! BOEWAT ORANG SAKIT.

Maka saja kabarken pada sekalian Toewan-toewan Sianseg sianseng dan sobat-sobat, jang saja bisa mengobati orang-orang jang mendapat sakit, sebagimana jang terseboet di bawa ini:

Sakit Bawasier atau Ambeij (Laj Gwa Tie Tjheng,) Kentjing manis, ketjing kloewar darah, en kloewar nanah, en sakit prampoewan, orang prampoewan sakit dari poeti, en dapat kain kotor tiada tjotjok, atawa jang tiada dapat sama sekali, sakit mata segala matjem, sakit batooek kloewar darah, en napas sesek, sakit beri beri, sakit bengkak, sakit di hoeloe hati, en sakit toelang-toelang mengiloe, en sakit gaté, en sakit koerang Sjahwat, dan lain-lain segala penjakit, Zonder Operatie.

Djikaloe saja soedah priksa itoe penjakit saja bisa mengobati sampe dijadi semboeh, sebab saja soedah dapat poedjian dari segala bangsa, dan djika zonter di priksa saja tiada bisa kasi obat, dari itoe, kaloe orang jang dapat sakit bolen dateng di saja poenja roemah, of panggil djoega saja dateng.

Boewat di loear kota atawa loear negri segala tempo boleh panggil, dari ongkos di reken pantes.

Memoedijken dengen hormat.

Tabib. Hadji Achmad en Kijai Moehamad.

57 STRAAT LAAN EIJKEN (KENDOEROEAN) CHERIBON.

„THEMIS”

Kantoor boeat pekerdj'an, Advocaat dan Procureur
Jang koeasa J. C. WEIJDEMULLER.

Telefoon kantoor No. 193 — Telefoon Roemah No. 210

43

Minoemlah

Z. H. B.

BIER

Dimana-mana toko boleh dapat

Oeij Keng Tjaij & Co.

CHERIBON.

Agent

N. V. TEGELFABRIEK “KOMBANG”

Cheribon - Kebon Tjaij.

Tel. 179.

Baroe trima:

DOEWA PERS DAN PEKAKAS dari EUROPA. Sekarang kita temtoe MELAWAN bikinannya Tegel dari ain-lain, Fabriek di kota Cheribon, sebab kita melaingken pake CEMENT DARI EUROPA jang NOMER SATOE poena

Kita djoega sanggoep pasang vloer jang baik sekali

Boleh dateng menjaksiken sendiri.

Harga bersaingan.

JANG KWASA

58 L. BUTIN BIK.

OBAT PATENT

Sijphillis-Tabletten - obat sakit perempoewan, di badan keloewar bisoel merah-merah, anggota badan sakit semoea, mata idoeng berasa gatel, kemloejan bengkak dan boeat tjoeiji dari kotor. Ect. Harga 1 botol . . . . . f 2.50

Sanosan-capsulles - obat sakit kentjing nanah en kentjing sakit, kentjing keloear sedikit, tanggoeng satoe Minggoe baik. Harga 1 botol 25 . . . . . f 2.50

Donalano - obat sakit kentjing Manis, Kendati lama Tanggoeng 3 botol baik. Harga 1 botol f 7.50

Antinol - obat Rheimathiek, ini obat soeda banjak orang taoe. Harga 1 doos 25 ouwel f 3.50.

Harga beloem onkostnja kirim.
ROEMAH OBAT MOERAH

The Java Medicine Coy.
GAMBIRAN - SAMARANG.

29

Premie Obligatieleening „T. P. B.”

N. V. WINKEL Mij. t. v. d. z.

TOKO PREANGER BANDOENG

Besarnja f 500.000.

Dibagi 40.000 obligatics (lembar) satoe f 12.50.

pake borg perceel-perceel jang soeda di taksir oleh

Architect ada harga f 400.000.

Tarikna premie tanggal 22 FEBRUARI 1922 di Societiet Concordia di Bandoeng oleh t. v. Notaris H. J. J. LAMERS di hadapan orang banjak, donegen di kasi 1000 prijs seperti tersebut di bawa ini.

1	Prijs dari	f 100.000.	f 100.000
1	"	f 10.000.	f 10.000
10	"	f 1.000.	f 10.000
50	"	f 100.	f 5.000
62	"	f 50.	f 3.100
876	"	f 25.	f 21.900
1000	Djoemblah	. . .	f 150.000

Harga 1 lot f 12.60 sama plakzéel, ongkos kirim 1 sampe 3 lot f 0.35 pesenan minta dikirim oewangoja sekalian.

Prospectus dikirim pertoema kaleo di minta.

di Cheribon bisa dapat pada:

Tio Pwan Soei en Liem Hong Teng di Tegal pada S. Otomo.

N. V. Winkel Mij. t. v. d. z. Toko Preanger Bandoeng.

Soerabaia:	Semarang:	Solo:
Kwee Yauw Tjong	Tan Siauw Lip,	Sie Dhian Ho,
Tan Ping Lee,	Lim Kik Hong,	K. H. Tan,
Lim Tjoe Bo,	Yap Soey Liat,	B. L. Lie,
Soen Tjihang & Co.	Oei Djii Hay,	TokoLo & Co.,

35.

KHOE A KWIJ

Kleermaker

Schoenmaker

MERK

HO SIN HO

MERK

TJIAT AN & CO.

ROEMA No. 4.

ROEMA No. 6.

Cheribon — Telefoon No. 416 — Pasoeketan

Ada sedia roepa-roepa DRILL, SOETRA SHANTUNG, RUSSISCHE LINNEN, TRICOT roepa-roepa, dan KAIN STREEP boeat pijama. Ada sedia djoega roepa-roepa SEPATOE, SLOP dan SANDALEN boeat njonjanja, toean-toean dan anak-anak, menoeroet model baroe.

Kita harap njonjanja, toean-toean dan sobat-sobat, sablonna dateng di lain tempat, boleh dateng menjaksiken kita poenja bikinan dan model. Menoenggoe pesenan dengan hormat.

27

TOKO ALI BAHARMOES - CHERIBON

TELEFOON No. 155. — PASEWAN 19.

Paling besar berdagang roepa-roepa minjak wangi keloewar dari Europa Kalcuta Jaya, njang toelen dan bagoes, Jasmin Rose Melati Ambra Musk Violet dan Tjendana, dari minjak toelen, Mawardi Ambari Melati Madjmoe Misiki dan Poedak, boeat Kembang dan Poepoer.

Karniam Karwangi Kenanga Dilem dan Seréh, njang toelen betoei.

Boleh beli dengen timbangan kilo kati gram dan ringgit atawa botolan djoega sedia roepa-roepa minjak boeah, boeat bikin minjak Siroep dari Rose, Frambozen, Ananas, Pisang Ambon, Kenari anis dan Vanilie, dalem botol 50 gram dengan doos njang indah.

Prijs courant dan keterangan boleh di kirim kajoe di minta pesenan lebih besar harga lebih moerah dan di kirim onderemboers.

66

Firma M. ONODERA & Co. KARANGGETAS - CHERIBON.

Telefoon No. 100.

AWAS!!!

Baroe trima!

Roepa-roepa	Guitar	moelai	harga f 45.—	keatas
"	Viool	"	f 14.50	"
"	Mandoline	"	f 24.50	"
"	Orgel	"	f 105.—	"

Dan roepa-roepa perkakas muziek, lekas bikin pesenan djangan sampai abis.

Rabat 10%

Barang-barang terseboet di atas boleh dapat djoega pi Filial kita, Pekalongan - Cheribon.

19.

FADJAR

CHERIBON 17 FEBRUARI 1922.

BIJVOEGSEL

HOLLANDSCHE TEKST

UIT HET HOOGLAND.

XI.

Het gekke getal „elf”. Wel geschikt, om de brief van dit nummer aan iets anders te wijden dan aan de pandhuisstaking. Hoezeer ik ook nog niet uitgepraat ben over de actie van het pandhuispersoneel en de krachtpatserij van diens werkgever, in dit geval het gouvernement.

Ik wil aan uw verzoek voldoen, waarde hoofdredacteur! zoals ik indien mogelijk is. Ik wil het vandaag hebben over de autonomie actie van Indië's bevolking. Welke actie zonder bepaald in het zand te verloopen, momenteel niet ieders belangstelling meer heeft. Zij is door de pandhuisstaking iet of wat op den achtergrond geraakt. De journalisten gaan nu met de pandhuisstaking naar bed, om den volgenden dag met de pandhuisstaking op te staan. Vergeef mij deze gewaagde beeldspraak. Maar zij typeert juist den geest in ons land. En dan mag men zoo hard schreeuwen als men wil, haar (der staking) beteekenis zoo verkleinen als men er lust in heeft, doch het verschijnsel, dat men in deze dagen geen blad in de hand kan nemen, zonder er een kolum of wat aan de staking gewijdt te vinden, is een niet te ontkennen bewijs, dat een zekere „men“ zich de pattepoet heeft gebrand en nu op de blaren moet gaan zitten. Pretig, maar ik laat het liever aan de liefhebbers over . . . . .

Maar ik moet dit zíjpad gauw verlaten. Ik zou immers *Fadjar* verblijden(!) met beschouwingen over de autonomie-actie!

Om met de deur in huis te vallen, ik verwacht er niet veel van. Negatieve, die ik reeds had, toen ik voor het eerst zoo iets hoorde van autonomie. En ik mij rekeneschap trachteerde geven van wat ik beleefde. Merkte, dat zich aan het hoofd der beweging stelden nuttige medeburgers, die alles behalve een avontuurlijke geest bezitten. In elk geval mensen, die niet houden van „den fröhlichen Krieg“.

Ik zal mij preciseren, om verstaan te worden door mijn lezers. Zal daartoe de voorgeschiedenis ophalen.

Toen ongeveer voor 4 jaren de eerste volksraad voor het eerst bijeenkwam, toen bleek reeds direct op de eerste openbare vergaderingen, dat men te laat kwam met de instelling van het college. De harde woorden door links geut aan het adres der regering waren wel bewijs niet alleen hoe men het indische volk steeds mistend heeft, doch bovendien hoe men dit volk niet kende in zijn aspiraties.

Bij monde van de heren Teeuwen, Tjokroaminoto, Moeis, gescreund door Cramer, Tjipto e.a. werd der regering precies gezegd, waar het op stond. Niet altijd op even hoffelijke en parlementaire wijze. Parlementarisme en diplomatie kende men niet. Waar zou men die kunst in ons land zonder parlement hebben moeten leren?

Maar goed, het moet toen de aandacht der regering hebben getrokken, dat zij verkeerde, onder de suggestie van de sama-pers schromelijk ten achter was bij het volk. Dat om zo te zeggen, terwijl zij het puzzle trachteerde op te lossen, hoe aan de trekschuit een snelheid van 15 km. in het uur te geven, de bevolking reeds droomde van een expres-trein van 100 km. in denzelfden tijdsduur. Het beeld is niet mooi, maar enfin, u begrijpt mij.

Reeds in den eersten volksraad werd dan ook stelling genomen. Klaagde men rechts van een „verpolitiek“ van den raad. Alsof niet reeds voor dien het „verpolitiekings“ proces in dit land aardig aan den gang was?! Alsof het dualisme, het antagonisme blank-bruin, waar de tegenwoordige minister van koloniën, de heer de Graaff zijn naam onafscheidelijk en voor eeuwig aan verbonden heeft, geen uitgang was van het politiek substraat van de daden der regering.

Maar goed! het was met een lach van den boer, die kiespijn heeft dat „men“ erkende, dat die bruintjes met of ondanks de eigen opvoeding reeds aardig op weg was wat te voelen van zelfbewustzijn en staatsbesef.

De tweede acte speelde zich af in de Novemberdagen van 1918. In Europa werd een wapenstilstand gesloten. Werden de eerste onderhandelingen goepend om te geraken tot den vreden.

Eén en ander ging gepaard met het omkippen van den keizers troon van Wilhelm II. van Duitschland en van Karel van Habsburg van Oostenrijk-Hongarije. Terwijl in Rusland het bolsjewisme onder leiding van Lenin hoogtij vierde.

Van dit psychologisch oogenblik, dit moment suprême, heeft de leider der S.D.A.P. in Holland, de heer mr. Troelstra gebruik gemaakt om de Kroon zijn oorlogsverklaring thuis te sturen. Het is uitgelopen op een deceptie van mr. Troelstra. Het geen ons, Indiërs natuurlijk slechts matig interesseerde, hoezeer ook verwacht kon worden, dat Indië bij het ter hand nemen van de regeermacht door de socialisten in Holland niets anders dan zij zou hebben kunnen spinnen.

Het waren selbstverständliche bange dagen voor de bourgeoisie in Holland. De opgerichte burgerwachten etc legden er getuigenis van.

Maar Indië bleef er niet onberoerd onder. Tjipto in den volksraad maakte van de gelegenheid gebruik, om der regering uitdagende woorden toe te roepen. Woorden, die hoezeer als diplomatiek te qualificeeren, niettemin den regerders in ons land een indruk gaven van wat door ons gewenst werd.

Reeds een paar dagen na de rede van Tjipto echter werd bij monde van mr. dr. Talma, toen regerings-gemagte voor algemeene zaken, aan den volksraad toegezegd, dat de regering een ernstig onderzoek zou instellen naar de mogelijkheid de staatsinstelling hier te lande te wijzigen, meer, te doen beantwoorden aan moderne opvattingen. Landvoogd was toen ook mr. van Limburg Stirum. Die voor zijn vrijzinnigheid per mail een angstige aanmaning bij zijn ontbly moet hebben gekregen. Wat in onze oogen zijn waarde als staatman slechts kan verhoogen.

En zoo is de zg. herzieningscommissie tot stand gekomen onder voorzitterschap van het toenmalige lid van den raad van Indië, prof. mr. J. H. Carpenter Altig.

U verlangt van mij toch geen gedetailleerde aanhaling uit het door de commissie ingediende rapport, hoofdredacteur! het zou ondoenlijk wezen, aangezien dat rapport vele lijvig is, een dik boekdeel vult.

In die commissie zijn tot uiting gekomen de verschillende erlangens in de onderscheidene groepen der bevolking in ons land gekeoesterd. De absolute onafhankelijkheid van de N. I. P. en S. I. tot zelfbestuur van de meer gematigde groepen, N. I. V. B. en de daarvan verwante partijen. (De P. E. B. had zich toen nog niet in de praktische politiek geworpen!).

Het merkwaardige voor mij was, dat niemand minder dan zelfbestuur op zijn programma had gesteld. En dit ofschoon het Djambi schandaal toen nog niet bekend was, en men links nog niet over voldoende hetze materiaal beschikte. De ondeskundigheid van de Tweede Kamer, telkens aan den dag gekomen, wanneer in de 2e kamer de Indische zaken aan de orde waren scheen voor de heeren voldoende reden, om de eigen zaken zelf te willen beredeneren.

Enfin, ofschoon de verwoede natonalisten in ons land niet helemaal tevreden waren gesteld, men was nuchter genoeg om in te zien dat zelfbestuur het hoogste was, wat onder de gegeven omstandigheden bereikt kon worden. Men leerde de deugd van zelfbeheersching. Zoals in ons land met zijn heterogene bevolking wij ons dikwijls moeten voegen naar het gevoelen van onze medeburgers van ander origine en van andere politieke overtuigingen, eigen verlangens voor langer of korter tijd het zwijgen opleggende.

Hoe het zij, verlangens en verwachtingen werden gewekt door het rapport der Regeerings-Commissie tot herziening der staatsinrichting in ons land. Verlangens en verwachtingen, die . . . eh . . . verlangens en verwachtingen zullen blijven. In den Haag toch, aan het ministerie van koloniën denkt men er niet aan, daaraan tegemoet te komen. Ja, mogen wij de mailberichten van den laatsten tijd gelooien, dan moet bij de grondwetsverziening — wat prachtige gelegenheid voor de mondig verklaring van Indië's bevolking, — absolut genegeerd zijn het rapport van de herzienings commissie Carpenter Altig. Wij moeten wel zekere promotie hebben gemaakt: *Indië wordt niet meer als kolonie aangeduid*. Schrale troost, wanner de koloniale verhoudingen worden bestendig.

Doch ik merk daar, hoofdredacteur! dat mijn brief te lang wordt voor de twee kolommen, die u mij ter beschikking stelt. Terwijl bovendien dit een geschikt punt is om het er bij te laten. Mijn volgende brief zal handelen over het autonomie-comité, wat het heeft tot stand gebracht en wat ik van mijn werkzaamheden verwacht.

WIRANGROONG.

Stadsnieuws.

BACILLEN FOKKERS.

Gisteren zijn wij in de gelegenheid gesteld, door een gat in den muur een kijkje te nemen van den meer dan ergerlijken toestand op het achterterrein van een zeepfabriek aan den driesprong Lawanggada Hoewel van buiten door de hoge muren alles zoo onschuldig lijkt, is het daarachter een ware chaos van ongerechtigheden. Een vijver met vuil groen vocht, waarin wij smerigen afval zagen drijven, biedt daar ongestoorde broeienest aan allerlei bacillen zoo onmisbaar voor epidemieën, voor welker bestrijding jaarlijks handenvol geld wordt uitgegeven.

Wij noodigen daarom de Gezondheids commissie beleefd doch dringend uit, daar eens een kijkje te gaan nemen, ter constatering van het gevaar, dat een dergelijke toestand oplevert, niet alleen voor de omwonenden, maar ook voor ons drinkwater daar vlak in de buurt.

Het wordt tijd, dat hier in Cheribon meer op de hygiëne achter de muren gelet wordt en de ergerlijke overtreders van de meest elementaire begrippen, eens voorbeeldig te straffen

SCHEEPSBERICHTEN.

S. S. v. d. Hagen lost stukgoed. S. S. Jason, „ zwavelzure ammoniak. S. S. Ceylon, „ rijst en goeniazaken. S. S. Lemaire, „ rijst.

WAT EEN LIEFHEBBERS!

Heden heeft in het pandhuisgebouw alhier, het examen voor pandhuis-beambte plaats gehad. Ongeveer 300 candidaten hebben daaraan deelgenomen.

Op Indramajoe is het aantal nog groter, naar men zegt ongeveer 500.

MUTATIE.

Wegens ongeschiktheid eervol uit zijne betrekking ontslagen Soetaman alias Soemanteredja mantri bosch-politie van het boschdistrict West-Cheribon-Soemedang.

Burgelijke stand Cheribon loopende van 1 t/m 15 Februari 1922 (voor Europeanen).

Afgekondigd het voorgenomen huwelijk tussen:

1. Oejji Tiam San en Ong Tjhoen Hiang Nio
2. W.C. Lamers en E. Freij
3. A. Angkat en W.F. Th. Mierop Gehuw'd:

A. Langhout en J. H. Ternatus. Geboren:

I. Catharina Albertus ± dochter van P. van der Werff en H.G. Wessel.
2. Hendrika Johanna = dochter van J. van Galen en H. Ph. Timmermans.

3. Louise Josephine = dochter van J. Frederiksz en J.P. van Angelbeek.

4. Antonius Franciscus = zoo van J. F. van de Moosdyk en Ch. Hofman.

Overlijden:

1. Wilhelmina Antonia Roskam ± echtgenote van J.H. Mc Call.
2. Karel Hendriks = zoon van J. B. Hendriks en vrouw Tidja.

Nederlandsch Indië

DE VRIJLATING VAN ABDOEL MOEIS.

Naar aanleiding van het op vrij voeten stellen van Abdoel Moeis heeft Aneta zich tot de bevoegde autoriteiten in Weltevreden gewend, van wie de volgende uiteenzetting werd vernomen.

Abdoel Moeis en Reksodipoetro werden gevangen genomen volgens artikel 79 van het Inlandsch reglement, dat aan resident en assistent-resident toestaat om verdachten aan strafbare feiten, welke met hechtenis of met een zwaardere straf gestraft kunnen worden, te doen gevangen nemen en te doen opzenden.

Daarna heeft het onderzoek plaats en waonne nu op den volgenden wekelijkschen zittingsdag van den resident of assistent-resident blijkt, dat de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan een strafbaar feit, waarop preventieve hechtenis gesteld is, dan kan de beklagde ook verder aangehouden worden krachtens een beschikking van den resident of assistent-resident waarbij deze de preventieve hechtenis gelast.

Bijtij de verdachte daarentegen zich vermoedelijk schuldig gemaakt te hebben aan een feit, waarop geen preventieve hechtenis staat, dan moet hij bij de verwijzing op vrije voeten gesteld worden.

In de zaak van Abdoel Moeis en Reksodipoetro nu werd Reksodipoetro beschuldigd van een feit, waarop wel preventieve hechtenis gesteld is (opruing), terwijl Abdoel Moeis beschuldigd wordt van een feit, waarop geen preventieve hechtenis is gesteld. Zoo dat in deze geheel volgens de wettelijke bepalingen is gehandeld.

BUITENLAND

HET HUWELIJK VAN PRINSES MARY.

In de Engelsche hoofdstad is men reeds druk bezig met de voorbereidingen voor het huwelijksfeest van prinses Mary. In de grote modeateliers worden bruiloftstoiletten ontworpen, jonge meisjes borduren den kostbaren sluier en van allen kant verzameld men bijdragen voor geschenken, die het jonge paar zullen worden aangeboden.

En dan zijn er nog détails, die in besloten kring worden voorbereid, dingen, waarvan het grote publiek niet afweet, maar die voor het voltrekken van de huwelijksplechtigheid toch even noodig zijn als de bloemen, waarmee de zaal wordt versierd of de juweelen, die zullen schitteren in het haar en op het corsage der bruidsgasten.

In het bureau van den aartsbisschop van Canterbury is men reeds begonnen met het calligrapheren van de huwelijksacte. De daarvoor aangewezen klerk heeft zijn sporen op het gebied van schoonschriften reeds lang verdien, gedurende de halve eeuw, dat hij op het bureau werkzaam is, „ontwierp“ hij de huwelijksacte voor het huidige koningspaar en ook voor prins Arthur van Connaught en prinses Patricia.

Onnoordig te zeggen, dat mr. Bull een bijzonder goed soort inkt gebruikt. Maar wel dient gememoreerd, dat hij zijn werk verricht met behulp van kalkoepenen. Niet minder dan twintig veeren liggen gereed als hij zich tot den arbeid zet. Van ganzen houdt hij niet; die zijn hem te slap.

De acte wordt op rood gelinieerd perkament in oud-Engelse lettertypen gecalligrapherd. Het minste foutje zou oorzaak zijn, dat het gehele werk moet worden overgedaan. Maar . . . mr. Bull kent zijn vak.

Het vertrek, waarin de schoonschrifver zich van zijn taak kwijt, is om zo te zeggen een idylle. De veeren pennen, de tinnen inktkoker, de lage kamer met haar balken zoldering, de vriendelijke oude klerk met zijn zilveren haren, 't lijkt alles uit een Dickensboek genomen. Voorwaar een passende omlijsting voor den liefdesroman van het vriendelijke, lachende vorstenkind. *Looe*.

Allerlei.

LANGS DE JAKATI-RIVIER.

De Jakati-rivier nooddigt ons om daarheen een uitstapje te maken. Wij zullen dit het best kunnen doen met de zendelingen Bout en Wetstein, die op West-Nieuw-Guinea arbeiden. De plaatsen, aan deze rivier gelegen, behoren tot hun werkkring.

Niet omdat zij daarop de oudste rechten kunnen laten gelden, want de stichting van de gemeenten, die hier worden gevonden, geschiedde door de zendelingen Van Balen en Starrenburg van de Noordkust. Maar wel, omdat zij die plaatsen het gemakkelijk kunnen bereiken. Van Fak-Fak, hun woonplaats, gaan men met de "Jong Holland", die flinke motorboot, de Mc. Cluer-Golf in. En dan maar steeds voort in westelijke richting, naar de Bintoeni-golf. Daar varen wij de Modan-rivier op en na een half uurtje gaan wij linksaf de Jakati-rivier op. Nog een uur varen en wij bereiken het dorp Jakati.

Een lange reis — ja, maar vergeet niet, dat ge hier op Nieuw-Guinea zit. En nu hebt ge al varend deze plaats bereikt. De eerste zendelingen,

die hier kwamen, hadden een andere reis te maken. Die kwamen te voet langs bijna onbegaanbare bergpaadjes over den kam van het gebergte, dat 3 à 400 voet hoog is.

Toen de zendelingen Van Balen en Starrenburg in 1910 voor de eerste maal de reis daarheen maakten, moesten ze een wandeling van twee dagen maken. En in het najaar van 1910 moest zendeling Starrenburg diezelfde reis nogeens doen om er de eerste goeroes te installeren.

Merkwaardig is, hoe het zendingswerk daar in Jakarta en Idoor (de bewoners en de plaatsen worden naar de rivieren genoemd) begonnen is. In Juni 1909 gaf zendeling Van Balen aan den goeroe van Etobi, een zijner filialen, verlof om enkele gemeenteleden, De goeroe, kwam terug met het bericht, dat door de bevolking dringend om goeroes gevraagd werd. De zendelingen Van Balen en Starrenburg gingen toen zelf uit op verkennung en werden overal met grote blijdschap en hartelijkheid ontvangen. Eerst werd Idoor, en daarna Jakati bezocht. Alle voorwaarden werden gereedelijk aangenomen. Zendeling Van Balen zegt ervan: „Als men op beide plaatsen zoveel volgaamheid toont als men nu beoefde, dan zal het een lust zijn daar te arbeiden.“ Het is aangenaam te mogen zeggen, dat de bevolking zich aan die beoeften gehouden heeft; en het gevolg ervan is geweest, dat de zendelingen hier met lust arbeiden.

Slot volgt

TELEGRAMMEN

SPECIAAL ANETADIENST.

STOVIA.

Weltevreden 17 Februari. De Prenger Bode meldt, dat 110 candidaten hun toelatingsexamen voor de Stovia hebben afgelegd, waarvan zeven van hogere studiejaren.

<h5

last gegeven heeft geen Oostenrijksch graan te koopen, dat thans het goedkoopste ter wereld is, aler de beperkingen, aan den Duitschen handel opgelegd, zijn opgeheven.

IERLAND. ERNSTIGE GEBEURTENISSEN.

Londen, 14 Febr. (S Hbd.-Loc) Burgeroorlog verwacht. De toestand in Ulster is thans zeer ernstig, dat de troepenmacht is uitgebreid tot veertien battalions. In Belfast is de staat van beleg weder afgondigd. Hier werden Maandag zeven mensen gedood.

Collins, president van de voorlopige regering van Zuid Ierland, heeft naar Londen getelegraafd en de verzekering gegeven, dat zij, die verantwoordelijk zijn voor de moorden na behooren gestraft zullen worden.

Collins heeft ook naar de Vereenigde Staten getelegraafd, vragend om niet toe te staan, dat steun verleend wordt aan den staatsgreep, die door De Valera en zijn aanhangrs tegen de voorlopige regering wordt bestraft.

De correspondent te Belfast van de Daily Telegraph schrijft: wij bevinden ons op een vulkaan. Bina iederen verwacht, dat de burgeroorlog zeer spoedig zal uitbreken.

Twee Engelsche dagbladschrijvers zijn toe Monaghan door Sinn Feiners gearresteerd. Zij werden voor een rechtbank van Sinn Feiners gebracht, die hen prompt ter dood veroordeelde. Republiekinsche autoriteiten kwamen op het laatste ogenblik tusschenheide en wisten een vrijgeleide voor hen te verkrijgen.

Er zijn berichten, die verklaren, dat het vertrek van de Engelsche troepen uit Zuid Ierland is uitgesteld.

Advertentiën.

BEKENDMAKING.

De Voorzitter van den Gewestelijke Raad van Cheribon maakt bekend, dat wegens wegverschuiving bij KM. 52, het door gaand verkeer over den weg Kawi - Cheribon, gedurende acht dagen zal zijn gestremd

104

BEKENDMAKING.

Door Angkat vroeger genaamd Angkat van beroep tuingeëmployeerde op de Suikerfabriek Gempol, wonende te Gempol, district Paliman, afdeeling en residentie Cheribon, is op den 23en Januari 1922 in mijne handen de verklaring afgelegd, dat hij zich vrijwillig wenscht te onderwerpen aan het geheele voor Europeanen vastgestelde burgerlijk- en handelsrecht onder op gawe tevens, dat hij bij gebreke van dien tot geslachtsnaam wenscht aan te nemen Angkat en dat hij den voornaam Anton zal dragen.

Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur te Cheribon,

99 MULDER.

TE KOOP

Wegens aanschaffing kleinere wagen, een in goede staat verkeerende SAXON auto, 6 cylinder 5-zits. Prijs . . . . f 3000,- cash. Aan ernstige reflectanten proefrit toegestaan.

Brieven te richten aan:

N.V. Alg. Makelaars, Agentuur, Commissie en Vendukantoor. Tjiangkol - Telefoon 422.

103

Te huur

Woonhuis gelegen te Pakiringan Te bevragen bij Oemar B Saleh B. Anoes.

101

H. M. DHALOOMALL - TOKO BRITISH INDIA

SILK MERCHANT

Karanggetas-Cheribon Tel. No. 393 — Tegal Tel. No. 123

Nadco Verfstoffen

De verwonderlijkste verfstoffen der Wereld.

Bezoedelen noch de Handen - Nog het gereedschap. De enige verfstoffen welke de stoffen degelijk reinigen en verven tegelijkertijd.

Geven dezelfde schakeering en diepte van kleur aan katoen, wol, zijde en linnen in hetzelfde verfbad.

80

N.V. Algemeen Makelaars-, Agentuur-, Commissie-en Vendukantoor. Tjiangkol - Tel. No. 422.

Hebben in voorraad: Nieuwe één- en twee persoons ijzeren ledikanten geheel compleet met mooie klamboe; voor de zuidverheid der kapok wordt ingestaan.

Nieuwe Schrijfmachines merken:

Royal, Smith Bros, Monarch, Remington en Underwood.

Een 2e. hands The Roneo Gouvernement Duplicator.

Te houden Venduties.

20 Februari 1922.

Bij den heer Del'mijn, hoofd geemployeerde v/d Suikerfabiek Sindanglaoet, wegens vertrek naar Europa.

23 Februari 1922.

Bij den Pangeran Angkawidjaja Tjiangkol (voorbij autohandel v/h de Weerd).

28 Februari 1922.

Bij den heer Soe Koen Giok Poelasaren Huizen te huur te bevragen verkoop huis Tjiangkol.

Te Koop

Overland Auto type 75. 4 Cylinder 5-Zits Buick Auto 4 Cylinder 5-Zits bijde Auto's gegarandeerd goed

**Te koop een groot nieuw huis
Specificatie dezer Venduties per strooibiljet.**

90

SAYERS & Co.
Semarang Cheribon Batavia

Tel. No. 472.

Tel. No. 60.

Tel. No. 151.

IMPORTEUR DARI:

KAROENG GONIE boate isi: GOELA, BERAS, KOPI, PINANG, KOPRA dan KATJANG. BENANG GONIE 3 dan 4 tali. BENANG LAWE roepa-roepa NOMMER. KOREK API tjap: GUITAAR dan WAYANG, dan segala REMPAH-REMPAH.

HARGA BERSAINGAN.

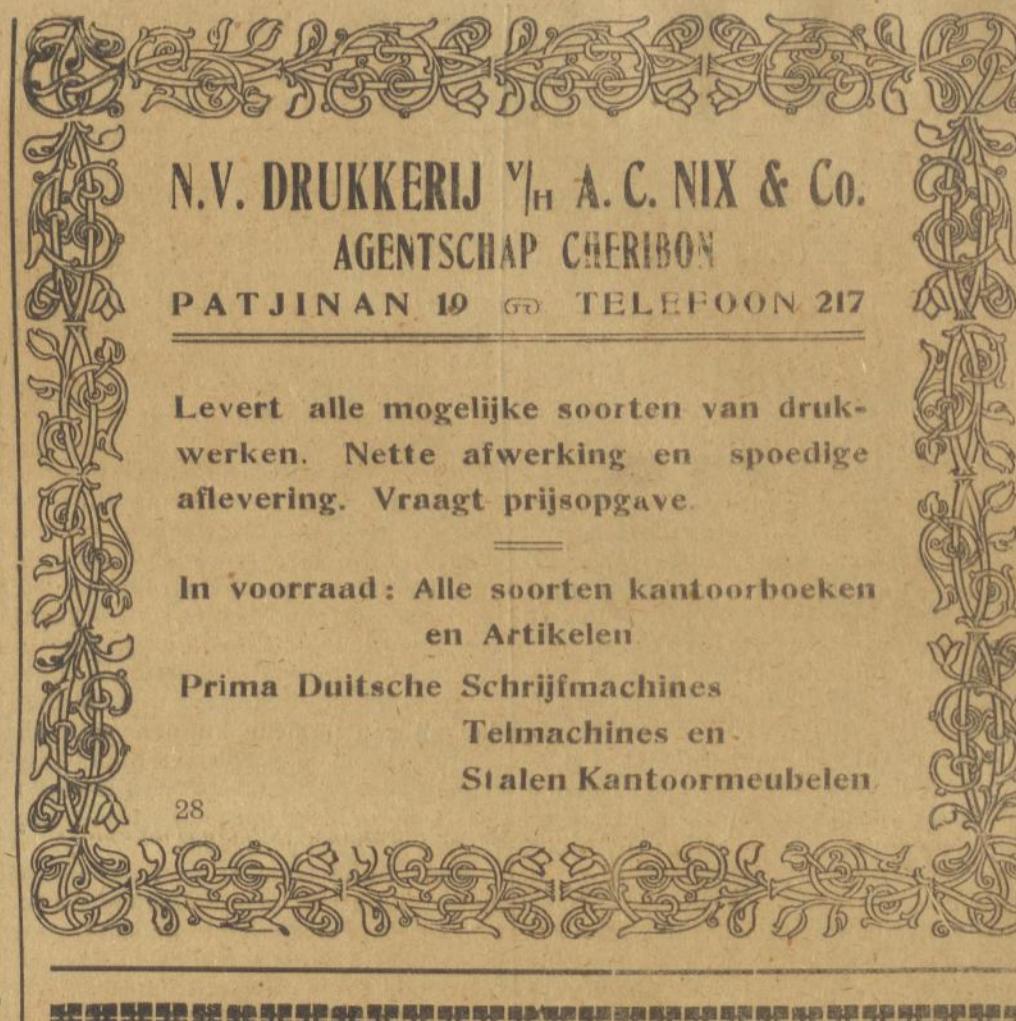
89

Te koop aangeboden

Een in uitstekende staat verkeerende 7-zits FIAT automobiel met pas geverfde carrosserie.

Een slechts enkele maanden gebruikte 7-zits PATERSON met draadwielen.

Inlichtingen bij de Adm. van dit blad.

N.V. DRUKKERIJ V/H A.C. NIX & CO.

AGENTSCHAP CHERIBON

PATJINAN 10 ☎ TELEFOON 217

Levert alle mogelijke soorten van drukwerken. Nette afwerking en spoedige aflevering. Vraagt prijsopgave.

In voorraad: Alle soorten kantoorboeken en Artikelen.

Prima Duitsche Schrijfmachines
Telmachines en
Stalen Kantoormeubelen.

28

GOEDE WYN BEHOEFT GEEN KRANS.

Protopapas! Protopapas! Protopapas!

EN U.C.C.

Sigaretten!

De alom bekende PROTOPAPAS en U.C.C. sigaretten, heerlijk van smaak en heerlijke aroma. Steeds nieuwe aanvoer. Alleen verkrijgbaar bij VAN LINGEN & Co.

Telefoon No. 442. Bandoeng - Kebon Djati

EN GROS & EN DETAIL
GROOTE PRYSVERLAGING

Algemeene Levensverz. Maatschappij "INDONESIA"

BRAGAWEG 37/39 BANDOENG TELEFOON No. 222

RAAD VAN COMMISSARISSEN:

R. M. T. WREKSODININGRAT, Regentalem van Soerakarta (Voorzitter). R. A. A. DJAJADININGRAT, Oud-Vice-Voorzitter en Lid v. d. Volksraad, Regent van Serang (Vice-Voorzitter). SOETAN TOEMENGGOENG, Oud-Lid v. d. Volksraad, Wedana t. b. van den Adviseur v. Inl. zakken te Weltevreden, (Secretaris). B. A. S. GERUNGAN, Arts te Soerabaja. J. KAYADOE, Ind. Arts te Weltevreden. R. M. T. S. MANGOENKOESOEMO, Regent Mangkoenegaran te Soerakarta. Dr. ABDUL RIVAI, Arts te Bandoeng, Lid v. d. Volksraad. M. SASTRADIPERA, Industrieel te Tagog-Apoë.

Direcuteuren: P. J. MAITLAND, Accountant.

Dr. G. S. S. J. RATU LANGIE, Doctor in de Wiskunde.

Adj. Directeur: DARNA KOESOEMA.

Medisch Adviseur: Dr. A. RIVAI.

Wiskundig Adviseur: Dr. G. S. S. RATU LANGIE.

Adapoen maksoednja Algemeene Levensverzekering Maatschappij "Indonesia" ja-itoe melakoekan peroesahan asoeransi dengan seloaesloesnia dan soepaja bisa masoek teroetama dalam kalangan Boemipoetera. Maka oleh karena itoe "Indonesia" mempoenjai doeä bahagian, ja'ni: V(olksverzekering) asoeransi ra'jat dan G(rootere verzekering) asoeransi lebih besar.

Boeat bahagian asoeransi ra'jat bisa menerima oeang perdjandjian dari f 250. — hingga f 500. — dengan tiada memakai paprik'saan dokter.

Asoeransi lebih besar dari f 500. — ke atas.

Asoeransi laiq roepa dari pada jang terseboet diatas bisa djoega di terima; djika dikahendaki maka orang dipersilahkan minta keterangan lebih djaoeh kepada Directie di Bandoeng.

Directie senantiasa soeka dan bersedia oentoek memberi keterangan.

96

TOKO J. IWAT CHE RIBON - DJA GABAJN.

Sedia segala roepa - roepa barang - barang harga di reken dengan pantas.

Menoenggoe dengan hormat

Njonja - njonja dan Toean - toean poenja datang.

82